

РЕЛІГІЯ

УДК 22:378.71

Соломія Гнот

Львівський державний університет фізичної культури, м. Львів, Україна

ЄВАНГЕЛЬСЬКЕ НАПОВНЕННЯ ОСВІТИ ЯК ДОМІНАНТНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ

У центрі уваги статті – Біблійні цінності. Розглянуто християнський підхід до розв'язання проблем, пов'язаних із здоров'ям людини. Встановлено істинні, глибинні методи вирішення комплексних питань здоров'язбереження особистості.

Ключові слова: Біблія, зміцнення душі, психічне, фізичне здоров'я, християнські цінності.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Реалії сучасного життя – глибока політична, соціально-економічна, світоглядна криза в українському суспільстві не залишають нас байдужими до питань здоров'язбереження. Відсутність ціннісних орієнтацій, релігійної свідомості є сьогодні причинами низького рівня здоров'я людей різного віку. Ці питання перебувають в центрі уваги не тільки фахових лікарів, психологів, фахівців з фізичного виховання, а й педагогів усіх ланок навчання.

Аналіз літературних джерел засвідчує інтерес до цього питання науковців, серед яких Г. Апанасенко [1], О. Панасюк [2], М. Підлісний [3], М. Тимофієва [4], Т. Цигульська [5] та ін. Діапазон наукового і практичного зацікавлення постійно зростає.

Мета і завдання. В центрі уваги нашої статті – розгляд технології зміцнення людини, яке пропонує Біблія. **Мета дослідження** – створення гармонійної здоров'язберігаючої програми із неповторним змістом для практичного втілення у життя.

Сприйняти всім серцем біблійне одкровення – набагато важливіше, аніж просто виконувати певний набір правил на всі випадки життя. Той, хто читає Біблію, повинен бути готовим до того, що вона заволодіє його душею і поступово змінить його поведінку та його самого. При цьому слід підготувати як душу, так і тіло.

Отож, Біблія шляхом покаяння прагне змінити мислення людини. Слово Боже здатне повернути втрачене щастя людині. Не випадково апостоли щоденно в храмі і в домах безупинно звіщали Євангеліє. Апостол Павло пише: «Я не соромлюсь Євангелія, бо це сила Бога на спасіння кожному, хто вірує» [6, Рим. 1:16]. І попереджає: «Настане бо час, коли здорової науки не будуть триматися, але за своїми пожадливостями виберуть собі вчителів, щоб вони їхні вуста влещували. Вони свій слух від правди відвернуть та до байок нахилияться» [6, 2 Тим. 4:3].

Уся людська логіка знищена гріхом. І так було завжди, не тільки в наш час. На кожному Божу Заповідь люди створювали свою. Тому Христос і сказав: «Так ви ради передання вашого знівечили Боже Слово» [6, Мт. 15:6]. Безумовно, виховною ідеологією мають стати християнські цінності.

Християнська моральна доктрина велику увагу приділяє відповідальності людини. Особа несе відповідальність за власні вчинки перед сумлінням та перед Богом: «Кожен із нас сам за себе дасть відповідь Богові» [6, Рим. 14:12]. Біблія засвідчує перевагу вислов-

ловання власних ставлень, а не тлумачення чужих: «Хто бо з людей знає речі людські, окрім людського духа, що в нім проживає?» [6, 1 Кор. 2:11].

Як тонкий психолог людських душ, Священна книга підкреслює важливість уміння слухати: «Хто відповідає на слово, ще поки почув, то глупота та сором йому!» [6, Прип. 18:13]; «Знайте мої улюблені брати: кожна людина нехай буде швидка до слухання, стримана в словах, повільна на гнів. Бо людський гнів не здійснює Божої справедливості» [6, Як. 1:19-20].

Біблія навчає правильно розставляти акценти, бо «ніхто не може двом панам служити: тож або одного зненавидить, а другого любитиме, або одного триматиметься, а іншого знехтує. Не можете служити Богові й мамоні», або ж «просіть – і дасться вам; шукайте – і знайдете; стукайте – і відчинять вам» [6, Мт. 6:24; 7:7].

Святе Письмо задля психічного і фізичного здоров'я особи пропонує бути толерантним до тих, хто завдає кривду: «Хто сіє кривду, той жатиме лихо, а бич гніву його покінчиться» [6, Прип. 22:8], «Нікому не платіть злом за зло, дбайте про добро перед усіма людьми» [6, Рим. 12:17]. А коли вам кортить сказати грубість, Біблія навчає: «Кажу ж вам, що за кожне пусте слово, що люди скажуть, відповідатимуть судного дня»; «Гніваючись – не грішіть; сонце хай не заходить у вашому гніві»; «Нині ж і ви відкиньте оте все: гнів, лють, злобу, богозневагу, безсоромні слова з ваших уст» [6, Мт. 12:36; Еф. 4:26; Кол. 3:8]. Коли вас хтось образив: «І коли ви стоїте на молитві, прощайте, коли маєте що проти кого, щоб і ваш Отець Небесний простив вам ваші провини» [6, Мр. 11:25].

У кризовий час Біблія дає відповідь як бути сильними всім, кому небайдужа доля власної сім'ї, народу, країни: «Нема мудрости, ані розуму, ані ради насупроти Господа. Приготований кінь на день бою, але перемога від Господа!» [6, Прип. 21:30-31].

Коли ваші сили на спаді, вас огорнула депресія, вдумайтеся у слова: «Усе можу в Тому, Хто мене зміцнює (в Ісусі Христі)», «Будьте тверезі, пильнуйте. Ваш ворог – диявол – ходить і ричить мов лев, шукаючи, кого б поглинути» [6, 1 Петр. 5:7; Фил. 4:13]. Слово «диявол» в перекладі з грецької означає «наклепник», «підбурювач». Обман диявола полягає в тому, що він пропонує вічне змінити на тимчасове (спасіння – на гроші, розваги та інший гріх). Він також уміє давати відповіді, його відповіді – земні, які в підсумку відведуть людину від Бога, причому так, що вона і не помітить цього. Слово «сатана» означає «обвинувачував перед судом, противник, ворог». Ціль цього ворога – вбити (принести смерть без можливості спасіння), вкрасти (благоденство життя), знищити (відправити на загибель у пекло) [6, Ів.10:10].

А найбільше темні сили прагнуть позбавити людину спілкування з Богом через Святе Письмо і молитву, тому що Бог являє себе через Своє Слово. Читаючи або слухаючи Слово Боже, людина починає помічати такі речі, які раніше не розуміла і не усвідомлювала: «Бо, хто слухає слово, той подібний до людини, що розглядає природні риси обличчя свого в дзеркалі» [6, Як. 1:23]. Біблія стає своєрідним дзеркалом, в якому особа може побачити усі свої вчинки, оцінити їх, виправитись і знайти зцілення душевне і фізичне. Тільки у спілкуванні з Богом ми отримуємо силу: «Господь дає мудрість, з Його уст – знання і розум» [6, Прип. 2:6]; «Тож віра від слухання, а слухання через Слово Христове» [6, Рим. 10:17].

Хитрий і підступний ворог – сили темряви діють руйнівним чином і через наші думки, тому навчимося їх контролювати. Діє він і через наше минуле, через наші слабкості. Біблія стверджує: кожен, хто не стежить за своїми словами, зневажає Бога і себе самого, руйнуючи своє здоров'я і свою долю. Лихословити – важко грішити: «Нехай жодне слово гниле не виходить із уст ваших» [6, Еф. 4:28]; «Усяке подратування і гнів, і лютість, і крик, і лайка нехай буде взято від вас з усякою злобою. А ви один до одного будьте ласкаві, милостиві, прощаючи один одному, як і Бог через Христа вам простив!» [6, Еф. 4:31-32];

«Не ставаймо марнославними, не дратуймо одне одного, не заздрім одне одному!» [6, 1 Кор. 13:4; Гал. 5:26]. Наукою вже доведено, що вплив лихослів'я негативний, його можна порівняти із впливом радіації на організм людини. Негативні думки сприяють розпаду хромосом, а це, у свою чергу, впливає на генетичний код людини. У процесі мутацій з'являється погана спадковість.

Християнин – це той, у котрого відкрилися очі, котрий навернувся від темряви до світла. Людина осягнула правду Божу не тільки розумом, але й серцем. Вона бачить свій гріх і визнає, що без Бога вона – занепащений грішник. Її очі відкрилися для прийняття спасіння в Христі. І з твердою впевненістю така людина може сказати: «Господь – світло моє і спасіння моє». Християнин – це людина, звільнена від влади сатани. Над нею більше не панує гріх. Вона перестала бути рабом тілесної пожадливості і тепер служить Богові у святості і правді.

Як мудрий порадник Біблія закликає до любові, любові до найбільшого і найвищого творіння рук Божих – людини: «Улюблені – любім один одного, бо від Бога любов, і кожен, хто любить, родився від Бога та відає Бога! Хто не любить, той Бога не пізнав, бо Бог є любов!» [6, 1 Ів. 4:7-8]; «Любов довго терпить, любов милосердна, не заздрить, любов не величається, не гордиться». В Євангеліях записані заповіді любові. Перша: «Люби Господа Бога свого всім серцем своїм і всією душею своєю, і всією своєю думкою», – друга: «Люби свого ближнього, як самого себе» [Мт. 22:37, 39]. Любляча людина не здатна робити зло, сіяти ненависть, розбрат. Вона навпаки допомагає собі очищувати душу та може привести страждальця до зцілення: «Отож, якщо твій ворог голодний, нагодуй його; як він прагне, напій його, бо роблячи це, ти згортаєш розпалене вугілля йому на голову» [Рим. 12:20-21]. Добрі слова, вимовлені з любов'ю, здатні лікувати, тому «Любіть один одного братньою любов'ю; випереджайте один одного пошаною!» [Рим. 12:10].

Біблія наголошує на вмінні прощати – «І коли ви стоїте на молитві, прощайте, коли маєте що проти кого, щоб і ваш Отець Небесний простив вам ваші провини» [6, Мр. 11:25]. А коли вам бракує стимулу: «Заради Божого милосердя, принесіть ваші тіла як живу, святу, приємну Богові жертву, як ваше служіння розуму», «У наполегливості не лінуйтеся, духом палайте, Господеві служіть» [6, Рим. 12:1, 11]. А також: «Любіть ваших ворогів, і моліться за тих, що переслідують вас»; «Прийдіть до мене всі стомлені та обтяжені, – і Я заспокою вас» [6, Мт. 5:44; 11:28]; «Благословляйте тих, що проклинають вас; моліться за тих, що кривдять вас» [6, Лк. 6:28].

Писання виступає проти спроб засуджувати інших: «Не судіть, щоб і вас не судили; бо яким судом судити будете, таким же осудять і вас, і якою мірою будете міряти, такою відміряють вам» [Мт. 7:1-2]. У той же час, Біблія застерігає проти руйнівних методів комунікації у міжлюдських стосунках, бо працює закон посіву і жнив: «Що тільки людина посіє, те саме і пожне» [6, Гал. 6:7]. Коли вас просять порушити правила, Святе Письмо рекомендує: «Пильнуйте та моліться, щоб не потрапити у спокусу, бо дух бадьорий, а тіло немічне»; «Як хочете щоб чинили вам люди, – чиніть їм так само» [6, Мт. 26:41; Лк. 6:31].

Коли вам бракує впевненості в собі, читайте: «Той же, що не знав, але зробив щось гідне покарання, буде мало битий. У кожного, кому дано багато, будуть і багато вимагати від нього; і кому багато довірено, ще більше будуть вимагати від нього» [6, Лк. 12:48]. Людина, яка знає Біблійні заповіді і свідомо їх порушує, буде покарана, людина, яка робить помилки і не підозрює, що чинить гріх, згідно із християнським віровченням, несе меншу відповідальність через своє незнання.

Слово Боже заохочує піклуватися про своє здоров'я, пояснюючи, що наше тіло – храм Божий, і хто його руйнуватиме, того покарає Бог [1 Кор. 3:16-17]. З тілом пов'язані усі шкідливі звички, які не тільки руйнують людину фізично, але й затьмарюють розум, провокують до неадекватної поведінки.

Отже, християнська моральна доктрина розглядає людину в єдності її духовних, психічних, фізичних і соціальних начал. Жодна наука не може опанувати сфери надприродного: «Чи ти Богу глибінь дослідити, чи знаєш ти аж до кінця Всемогутнього?» [Йов. 11:7].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Деградація нації і народу починається з нехтування християнськими цінностями, закладеними в Біблії. Ми переконуємося в цьому сьогодні: людська свідомість, затьмарена жадобою збагачення, будівництво сім'ї, дому, держави без моралі, злодійство, брехня, насильство – речі, що поширюються в Україні. Недотримання Слова Божого веде до краху особистості, суспільства, нації. Тому читання і виконання Біблійних заповідей, проникнення євангельського духу в усі сфери життя нашої багатостраждальної країни, співпраця із Всевишнім через Слово і Діло приведе до зцілення і оновлення людської свідомості, наповнення її глибоким духовним змістом, що, у свою чергу, стане джерелом здоров'я і довголіття. «Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони!» [6, 1 Кор. 6:20].

ЛІТЕРАТУРА

1. Апанасенко Г.Л. Медицинская валеология / Г.Л. Апанасенко, А.А. Попова. – К., 2000. – 248 с.
2. Панасюк О.П. Формування моральних цінностей у студентів : виховний аспект : [монографія] / Панасюк О.П. – Луцьк : ПВД «Твердиня», 2008. – 164 с.
3. Підлісний М.М. Цінності та буття особистості : [монографія] / М.М. Підлісний, В.І. Шубін. – Дніпропетровськ : ДДФА, 2005. – 128 с.
4. Тимофієва М.П. Психологія здоров'я : [навч. посібн.] / М.П. Тимофієва, О.В. Двіжанова. – Чернівці, 2009. – 296 с.
5. Цигульська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія : як допомогти собі та іншим. Навч. посібн. з курсу «Психологія» / Цигульська Т.Ф. – К. : Наукова думка, 2000. – 190 с.
6. Біблія або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту / [у перекл. проф. І. Огієнка]. – К. : Українське Біблійне товариство, 2002. – 1159 с.

Соломия Гнот

Євангельське наповнення образования как доминантный аспект формирования здоровья личности

В центре внимания статьи – Библейские ценности. Рассмотрен христианский подход к постановке проблем, связанных со здоровьем человека. Установлены истинные, глубинные методы решения комплексных вопросов сохранения здоровья личности.

Ключевые слова: Библия, исцеление души, психическое, физическое здоровье, христианские ценности.

Solomia Gnot

Gospel Education as a Dominant Aspect of Shaping Individual's Health

Biblical values are in the focus of the article. Christian approach to solving problems connected with health of a person is also reviewed. The true and proper methods for solving complex health issues to maintain health personality are explained.

Key words: Bible, health a soul, mental and physical health, Christian values.

Стаття надійшла до редакції 10.01.2014.